

TEMA: Barnfattigdom

UPPLÄGG

- Bilda gärna en grupp med minst tre deltagare som träffas vid 4-5 tillfällen.
- Träffarna är 2,5 – 3 timmar långa inklusive fika. Om ni tycker att det blir för långt kan ni träffas en kortare tid och istället ha flera träffar.
- Inför varje träff finns några förberedelser ni behöver göra för att träffen ska bli givande. Inför första träffen behöver ni bara förbereda lokal, fika och tillgång till dator.
- Deltagarna kan leda träffarna gemensamt eller utse en ledare.
- Länkar och läshänvisningar samt bilagor finns samlade längst bak i dokumentet.

SYFTE

- Lära er mer barnfattigdom utifrån de rapporter Rädda Barnen släppt samt utifrån barnkonventionen och rekommendationer från FNs barnrättskommitté.
- Den sista träffen fokuserar på den senaste rapporten och innehåller även tips för hur ni kan sprida och påverka utifrån den.

TRÄFFAR

1. Vad är barnfattigdom?
2. Vad säger barn och föräldrar om hur det är att leva i fattigdom?
3. Barnkonventionen och FNs barnrättskommittés rekommendationer
4. Den europeiska barnfattighedsrapporten och barngarantin - VALFRI
5. Rädda Barnens barnfattighedsrapport 2025 – rapporten släpps i oktober 2025

UPPLÄGG FÖR TRÄFFAR

TRÄFF 1: VAD ÄR BARNFATTIGDOM?

Förberedelse inför träffen:

- Se till att ni har tillgång till en dator där ni kan titta på filmerna i övning 1 samt där ni kan läsa om barnfattigdomsmåtten i övning 2.
- Om ni har möjlighet, köp fika och hitta en trevlig plats att träffas på!

Syftet med den första träffen är att skapa en gemensam uppfattning om varför det är viktigt att arbeta med barnfattigdom och att förstå de olika måtten för barnfattigdom.

Inled gärna träffen med att presentera er för varandra om ni inte redan känner varandra.

Låt alla berätta varför ni vill vara med i en studiecirkel om barnfattigdom.

1. Varför är det viktigt? (ca 30 minuter)

Titta på filmen 1000 kronors-loppet som Stiftelsen Allmänna Barnhuset har tagit fram
Lyssna på citat och budskap från Rädda Barnens rapport Missing out.

Diskutera:

- Vad tänker och känner ni när ni ser filmen och hör budskapen/citaten?
- Hur tror ni att det är för barn att leva i barnfattigdom i Sverige idag?
- Varför är det viktigt att arbeta med barnfattigdom?
- Låt alla deltagare berätta vad som motiverar hen att lära sig mer om barnfattigdom.

2. Vad är barnfattigdom? (ca 45 min)

a. Olika mått på barnfattigdom

Läs om de olika måtten för barnfattigdom på Rädda Barnens hemsida och diskutera tillsammans skillnaden mellan de olika måtten:

- Ekonomisk utsatthet
- Låg inkomststandard
- Försörjningsstöd
- Relativ ekonomisk utsatthet

b. Vad innebär det?

För en barnfamilj 2023 (2 vuxna och 2 barn) 2023 gällde:

- Låg inkomststandard: mindre än 26 600 kr i disponibel inkomst varje månad
- Försörjningsstöd: 12990 kr i månaden
- Relativ ekonomisk utsatthet: mindre än 26250 kr i disponibel inkomst varje månad

Diskutera:

- Reflektera över dessa siffror tillsammans, vad innebär det att leva i ekonomisk utsatthet?
- När låg inkomststandard beräknas utgår man från schablonkostnader för de mest grundläggande levnadsbehoven såsom mat, boende (inkl el och hemförsäkring), barnomsorg, lokala resor samt fack- och kasseavgift. Vilka kostnader för en barnfamilj finns inte med i beräkningen? Vad innebär det för barnen?

3. Vad gör vi på kommande träffar? (ca 30 minuter)

Gå igenom planeringen för kommande träffar och titta på vad ni behöver förbereda. Besluta om ni vill genomföra träff 4 som är valfri. Bestäm tid och plats för kommande träffar.

Avsluta gärna träffen med att alla får berätta vad ni tar med er från era samtal. Vad ser ni fram emot att prata mer om?

TRÄFF 2: VAD SÄGER BARN OCH FÖRÄLDRAR OM HUR DET ÄR ATT LEVA MED EKONOMISKA SVÅRIGHETER?

Förberedelse inför träffen:

- Läs rapporterna Missing out och Barnfamiljers ekonomiska svårigheter 2025, ni kan också välja att halva gruppen läser ena rapporten och andra halvan läser den andra.
- Om ni har möjlighet, köp fika och hitta en trevlig plats att träffas på!

Syftet med träffen är att ni ska få förståelse för hur det är för barn och föräldrar att leva med ekonomiska svårigheter genom att läsa Rädda Barnens rapporter på ämnet.

*Inled gärna träffen med att reflektera om förra träffen. Vilka tankar väcktes efter träffen?
Finns det någon fråga ni vill diskutera vidare? Vilka förväntningar har ni inför dagens träff?*

1. Rapporten Missing out (ca 45 min)

Diskutera rapporten, om ni har delat upp läsandet så att halva gruppen läst Missing out, berätta för de andra om rapporten.

Diskutera:

- Vad är syftet med rapporten?
- Vad reagerade ni på när ni läste?
- Vilka konsekvenser får avgifter i skolan, fritidshem och fritidsaktiviteter för barn?

2. Barnfamiljers ekonomiska svårigheter 2025 (ca 45 min)

Diskutera rapporten, om ni har delat upp läsandet så att halva gruppen läst Barnfamiljers ekonomiska svårigheter 2025, berätta för de andra om rapporten.

Diskutera:

- Vad är syftet med rapporten?
- Vad reagerade ni på när ni läste?
- Hur påverkar barnfamiljers svaga vardagsekonomi och föräldrars oro för pengar barnen?

3. Rekommendationer och krav (ca 30 min)

I Missing out finn en rad rekommendationer och i Barnfamiljers ekonomiska svårigheter 2025 finns krav på politiker på kommunal, regional och nationell nivå.

Diskutera:

- Vad säger rekommendationerna/kraven på lokal/regional nivå?
- Hur ser det ut i kommunen/regionen ni bor? Vilka avgifter finns kopplat till skola, fritidshem, fritidsaktiviteter och kollektivtrafik?
- Vilka rekommendationer skulle ni kunna driva lokalt/regionalt? Anteckna i bilaga 1 och ta med till Träff 5!

Avsluta gärna träffen med att alla får berätta vad ni tar med er från era samtal. Vad ser ni fram emot att prata mer om?

TRÄFF 3: BARNKONVENTIONEN OCH REKOMMENDATIONER

Förberedelse inför träffen:

- Läs barnkonventionen artikel 2, 3, 6, 12, 27 och 31.
- Läs FNs barnrättskommittés rekommendationer om barnfattigdom (artikel 27)
- Ha dokumentet "Spana! Rädda Barnens frågor för uppföljning av rekommendationerna" tillgängligt under träffen.
- Om ni har möjlighet, köp fika och hitta en trevlig plats att träffas på!

Syftet med träffen är att fördjupa er i vilka artiklar i barnkonventionen som kan kopplas till barnfattigdom samt vilka rekommendationer Sverige fått från barnrättskommittén om barnfattigdom.

*Inled gärna träffen med att reflektera om förra träffen. Vilka tankar väcktes efter träffen?
Finns det någon fråga ni vill diskutera vidare? Vilka förväntningar har ni inför dagens träff?*

1. Barnkonventionen (ca 30 min)

Läs igenom artiklarna 2, 3, 4, 6, 12, 27 och 31.

Diskutera:

- Vad innebär artiklarna och hur kan de kopplas till barnfattigdom?
- Finns det andra artiklar ni tycker är viktiga för arbetet med barnfattigdom?

2. Case om fritidshem och fritidsklubbar (ca 30 min)

Hjälps åt att läsa upp citaten som hämtats från Missing out högt för varandra.

"I fritids är det ganska mycket aktiviteter. Då de andra barnen får mer tid i skolan, va med sina vänner men du måste hem eller vara med en släkting." (Tjej 11-12 år)

"Om fritids var gratis då skulle många barn gå dit när deras föräldrar jobbar i stället för att vara hemma ensamma eller vara ute." (Fokusgrupp tjej 11-17 år)

"Jag var aldrig på fritids för mina föräldrar tyckte det var onödigt. Det var också typ "vi ska iväg med fritids". Och jag bara aha, alla mina vänner ska gå men jag ska inte gå. Det var tråkigt, man känner sig lite utfrys också. Det var samma sak med mina småsyskon, eftersom jag var hemma, hämtade jag mina bröder från skolan och vi var hemma.

Medans min lillebror bokstavligen grät, han ba: jag vill stanna på fritids, jag vill va på fritids, mina vänner ska vara här. Sen han kom hem, alla hans vänner är på fritids, han har inget att göra på fritiden." (Kille 17-19 år)

"När jag gick i fritids kostade det 800 kronor och jag var tvungen att sluta. Vi fick räkningar på räkningar och det var lite jobbigt. Och då märkte dom att jag kunde vara hemma själv. Det var typ från kl två till fyra jag var hemma själv." (Kille 12 år)

Diskutera:

- Vilken betydelse kan tillgången till fritids ha för barn som lever i ekonomisk utsatthet?
- Vilka rättigheter kränks för barnen som berättar?
- Hur behöver beslutsfattare och andra vuxna agera för att artiklarna 2, 3, 4, 6, 12, 27 och 31 ska uppfyllas för barnen som berättar?

3. FNs barnrättskommittés rekommendationer (ca 45 min)

Använd dokumentet "Spana! Rädda Barnens frågor för uppföljning av rekommendationerna". Läs tillsammans igenom alla rekommendationer som handlar om barnfattigdom och frågorna till dem.

Diskutera:

- Finns det frågor ni kan besvara utifrån er kunskap om kommunen/regionen?
- Vilka rekommendationer vore det intressant att lära er mer om?
- Vilka rekommendationer eller frågor vill ni arbeta vidare med i er kommun/region? Anteckna i bilaga 1 och ta med till Träff 5.

Avsluta gärna träffen med att alla får berätta vad ni tar med er från era samtal. Vad ser ni fram emot att prata mer om?

TRÄFF 4: DEN EUROPEISKA BARNFATTIGDOMSRAPPORTEN OCH BARNGARANTIN (valfri träff)

Förberedelse inför träffen:

- Läs den europeiska barnfattighedsrapporten från 2023 "Guaranteeing Children's Future" eller sammanfattningen "Executive Summary" (OBS! finns enbart på engelska)
- Läs om den europeiska barngarantin på Europarådets sida
- Ha tillgång till Sveriges handlingsplan för barngarantin
- Om ni har möjlighet, köp fika och hitta en trevlig plats att träffas på!

Syftet med träffen är att fördjupa er i måttet relativ ekonomisk utsatthet utifrån den europeiska barnfattighedsrapporten samt att få kännedom om den europeiska barngarantin.

*Inled gärna träffen med att reflektera om förra träffen. Vilka tankar väcktes efter träffen?
Finns det någon fråga ni vill diskutera vidare? Vilka förväntningar har ni inför dagens träff?*

1. Den europeiska barnfattighedsrapporten (ca 45 min)

- a. Rapporten använder måttet AROP som innebär At Risk Of Poverty. Diskutera vad det innebär och hur det förhåller sig till måtten ni talade om på den första träffen.
- b. Hur ser "at risk of poverty" ut bland de europeiska länderna som är med i rapporten? Är det något ni reagerar på eller som sticker ut?
- c. Diskutera era reflektioner kring rapporten – är det något särskilt ni reagerat på?

2. Den europeiska barngarantin (ca 30 min)

Läs om den europeiska barngarantin i den europeiska barnfattighedsrapporten och på Europeiska rådets hemsida.

Diskutera:

- Varför finns den europeiska barngarantin och vad är dess mål?
- Vilka grundläggande samhällstjänster omfattar den?
- Vilka grupper av barn anses vara särskilt utsatta enligt barngarantin?

3. Sveriges handlingsplan (ca 30 min)

Sverige har en nationell handlingsplan för att implementera den europeiska barngarantin (framtagen 2022). Titta på handlingsplanen tillsammans.

Diskutera:

- Vad är syftet med handlingsplanen?
- Vad visar kartläggningen av de grundläggande samhällstjänsterna?
- Hur kan ni använda handlingsplanen i ert lokala arbete? Anteckna i bilaga 1 och ta med till träff 5.

Avsluta gärna träffen med att alla får berätta vad ni tar med er från era samtal. Vad ser ni fram emot att prata mer om?

TRÄFF 5: RÄDDA BARNENS BARNFATTIGDOMSRAPPORT 2025

Förberedelse inför träffen:

- Läs Rädda Barnens barnfattighedsrapport 2025 – det går också bra att dela upp läsandet mellan er och att ta hjälp av sammanfattningen.
- Ha tillgång till Verktygslådan för FN:s Barnrättskommittés rekommendationer
- Ha tillgång till Verktygslådan för Barnfattigdom
- Om ni har möjlighet, köp fika och hitta en trevlig plats att träffas på!

Syftet med träffen är att fördjupa er i den senaste barnfattighedsrapporten samt att diskutera hur ni vill arbeta vidare med den. Rapporten släpps i oktober 2025.

*Inled gärna träffen med att reflektera om förra träffen. Vilka tankar väcktes efter träffen?
Finns det någon fråga ni vill diskutera vidare? Vilka förväntningar har ni inför dagens träff?*

1. Barnfattighedsrapporten 2025 (ca 90 min)

a. Det reviderade måttet

Den nya rapporten lanserar ett nytt, reviderat, mått för barnfattigdom. Inledningsvis ska ni fördjupa er i det.

Diskutera:

- Vad innebär det reviderade måttet?
- Varför har vi reviderat vårt mått för att beräkna barnfattigdom?

- Diskutera hur utvecklingen av barnfattigdomen ser ut under 2019-2023, vilken skillnad finns mellan den tidigare och det reviderade måttet?
- Vilka grupper av barn är i särskild stor risk för fattigdom?

b. Vad visar statistiken?

Titta på kommunstatistiken för barnfattigdom.

Diskutera:

- Hur ser det ut i er kommun/region? Hur många barn lever i fattigdom?
- Vad tänker ni om resultatet för er kommun? Är ni överraskade? Motsvarar det er bild av situationen i kommunen?

c. Vad säger kraven?

Gå igenom de politiska kraven i rapporten.

Diskutera:

- Vad säger kraven (nationellt, regionalt och lokalt) som Rädda Barnen ställer?
- Vilka krav är relevanta för er att driva lokalt/regionalt? Anteckna i bilaga 1.

2. Det fortsatta arbetet (ca 45 min)

Nu är det dags att avrunda ert arbete med studiecirkeln och diskutera hur ni vill arbeta med att sprida er kunskap och påverka barnrättsfrågor lokalt/regionalt. Börja med att gå igenom era anteckningar från tidigare träffar samt föregående övning i bilaga 1.

Diskutera:

- VILKA frågor vill ni arbeta vidare med?
- HUR vill ni arbeta vidare?
 - Vill ni sprida kunskap genom att tex föreläsa eller sprida Rädda Barnens rapporter?
 - Vill ni bedriva påverkansarbete mot politiker och beslutsfattare genom tex möten och panelsamtal?
 - Vill ni skapa intresse genom media genom tex en debattartikel?
- HUR organiserar ni arbetet? Vill ni fortsätta träffas i samma arbetsgrupp?
 - Vilka kan ni samverka med? Vilka organisationer finns på orten?
- VILKA kan ni samarbeta med? Vilka andra föreningar i er kommun/region arbetar med frågan?
- HUR kan ni involvera barn? Använd verktygslådan för Barnfattigdom för inspiration samt "9 principer för barns delaktighet"!

Det är nu dags för er att arbeta vidare med nivå 2 i verktygslådan för FN barnrättskommittés rekommendationer där ni hittar stöd för ert fortsatta arbete. Ni kan även ta hjälp av Verktygslådan för Barnfattigdom där ni bland annat finner en engagemangsguide.

Avsluta gärna träffen med att alla får berätta vad ni tar med er från era samtal. Om ni vill kan ni gärna skriva ihop några ord om vad ni ansåg om upplägget för studiecirkeln och skicka till Lisa.Ekstrom@rb.se

LÄNKAR OCH LÄSHÄNVINSINGAR

Träff 1

- Länk till film på You Tube: [1000 kronorsloppet från Stiftelsen Allmänna Barnhuset](#)
- Citat och budskap från Rädda Barnens rapport Missing out: [Barnfattigdom: Material, rapporter och presentationer - Rädda Barnen](#) (Under rubriken Arbeta med Missing out)
- Länk till Rädda Barnens hemsida: [Barnfattigdom i Sverige - Rädda Barnen](#)

Träff 2

- Länk till rapport: [Missing out](#)
- Länk till rapport: [Barnfamiljers ekonomiska svårigheter 2025](#)

Träff 3

- Länk till barnkonventionens artiklar:
[Kort version av barnkonventionen - Rädda Barnen](#)
[Barnkonventionen fullständig version - Rädda Barnen](#)
- Länk till arbetsmaterial: [Spana! Rädda Barnens frågor för uppföljning av rekommendationerna](#)
- Länk till rekommendationer:
[Barnrättskommitténs rekommendationer - FN's Barnrättskommittés rekommendationer](#) (skrolla ner till artikel 27)

Träff 4

- Länk till rapport: [Guaranteeing Children's Future \(2023\)](#)
- Kortversion rapport: [Executive Summary](#)
Observera att en ny rapport släpps i oktober/november 2025 och då går det bra att använda den istället.
- Information om den europeiska barngarantin från Europeiska rådet: [Europeiska barngarantin: så skyddar EU barnen - Consilium](#)
- Länk till Sveriges handlingsplan: [Nationell handlingsplan för att implementera den europeiska barngarantin](#)

Träff 5

- Länk till rapport: Rädda Barnens barnfattighedsrapport 2025
- Länk till medlemssidorna: [Verktygslåda Barnfattigdom](#)
- Länk till medlemssidorna: [Verktygslåda FN:s Barnrättskommittés rekommendationer](#)
- Länk till arbetsmaterial: [9 principer för barns delaktighet \(pdf\)](#)

BILAGA 1: Anteckningar

TRÄFF 2: Rekommendationer från Missing out och Barnfamiljers ekonomiska svårigheter 2025 vi vill arbeta vidare med:

-
-
-
-
-

TRÄFF 3: Rekommendationer från FNs barnrättskommitté vi vill arbeta vidare med:

-
-
-
-
-

TRÄFF 4: Så vill vi arbeta vidare med barngarantin:

-
-
-
-
-

TRÄFF 5: Krav från Barnfattigdomsrapporten 2025 vill vi arbeta vidare med:

-
-
-
-
-

